XIII. évfolyam 10. szám

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket."

2009. október - Zsid 3, 7–8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Süller Zsolt (ev. lelkész, Tordas)

A hónap igéje: Így szól az Úr: Egy szívet adok majd nekik, és új lelket adok beléjük, eltávolítom testükből a kőszívet, és hússzívet adok nekik. (Ez 11,19)

Kegyetlen, alig elviselhető hír: beteg a szív, gyógyíthatatlanul. Ideig-óráig még lehet kezelni, gyógyszerekkel segíteni a működését, de a napokat és órákat át- meg átszövi a félelem: Mi lesz, ha hirtelen bekövetkezik, amire csak lopva gondolunk, s ami elől rejtőzik az értelem? Mi lesz, ha egyszer megáll a szív?

Idő múltával az elhaló sejtek egyre nehezítik a természetes működést, bizonytalan ritmusban dobban a szív, gyengül az éltető véráramlás. Nem lehet ezt figyelmen kívül hagyni, a napok terhét mindennél jobban tetézi. Talán idővel hozzá lehet szokni, bele lehet tanulni ebbe a megváltozott életmódba. A napok múlása mégis a vég felé mutat. Az út végén, az utolsó szívdobbanás után ott a kő, a sírkő, amely lezár egy életet. Egy név, két évszám és az itt maradók fájdalmát zsongó néhány szó. Eddig terjed látóhatárunk.

Eddig terjedt Lázár testvéreinek és barátainak látóhatára is. Nem láttak tovább ennél a tanítványok és az asszonyok sem nagypénteken. A kő lezár, elválaszt, megfoszt az élettől.

Jézus szavára Lázár sírja elől elgurították a követ, s holt emberé lett újra az élet ajándéka.

Húsvét hajnalán Jézus sírja elől elgördíttetett a kő. Aki halott volt, íme él! Az értelem számára felfoghatatlan, a mindennapok tapasztalatának ellentmondó csoda: aki halott volt, életre kel. Mégis, ennek a csodának vagyunk részesei mindannyian, ha az Ezékiel által tolmácsolt isteni üzenet valósággá válik életünkben. A csoda közelében ámulat, félelem, kételkedés és remény lesz úrrá rajtunk. Ámulat – valóban megtörténhet velem ez? Félelem – a halálba kell elmenni az életért. Kételkedés – mi lesz, ha nem sikerül? Reménység – biztos, óvó kezekben vagyok.

Az új szív lüktetése bizakodással és örömmel tölti el a beteg családtagjait, barátait. Isten Szentlelkének munkájából olyan élet fakad, amely másokat is vigasztalással, bátorsággal tölt el. Áldott életjelek követik ezt a megújulást. Talán menekülünk előle, talán szokásos, de már kiüresedett vallásosságunk leplével takargatjuk önmagunkat, talán irigykedve tekintünk másokra, de érezzük, erre az életújulásra van nekünk is szükségünk.

A reformáció hónapjában alkalma van a számvetésnek. Luther, Melanchthon és a honi reformátorok neve vajon csak cégér számunkra, amelyet büszkén mutogatunk, mint múlt idők dicsőségét, vagy példájuk máig ható útmutatás? Önnön kétségeikkel, mások megvetésével küzdve, gyakran életüket sem féltve hallatták hangjukat közeliek és távoliak felé, és hirdették, hogy a holt cselekedetekből való szabadulásra és az élő Krisztusban való új életre van mindenkinek szüksége. Csupán emlékezünk rájuk, vagy éljük, amiről ők bizonyságot tettek?

Mit teszünk, hogy ezek a sorok otthonainkban valósággá váljanak?

„Vált ezredévet ezredév, De soha el nem évül, Nem élhet az új nemzedék E régi ige nélkül. Hit, erő, béke, üdvösség Mert nem lesz soha másban, Megrendül bár a föld és ég, Mint Isten szent szavában." (ÉÉ 286,3)

Kegyetlen, alig elviselhető hír: beteg a szív, gyógyíthatatlanul. Az Istentől elválasztó, emberekkel szembefordító bűn betegítette meg, halálosan. Az út végén pedig szomorú zárókőként, szenvtelenül koppanó üzenet gyanánt ott áll a megdönthetetlen igazság: "A bűn zsoldja a halál." (Rm 6,23a)

Aki átélte már az elveszettség, reménytelenség emberi mélységeket átjáró erejét, az menekült volna, mindenáron, kapaszkodót keresve az életért, azért, hogy újra az otthonosság biztonságot adó érzése járja át a lelkét. Mindenáron. Valóban ennyire fontos nekünk magunk és mások életének megújulása? Az igében úgy olvasom, hogy Isten mindenáron megmentésünket munkálja.

Jézus halála és feltámadása a mi megváltásunk útja. Sokan várják a róla szóló örömhírt, ma is, itt is körülöttünk. Várják, hogy a világ ritmustalan zajában egyszer csak megszólaljon egy nagyon határozott ritmus, az új szív halálon Győztest dicsérő dobbanása: „az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban." (Rm 6,23b)

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület főbb információi, eseményei

- Súr, 2009. október 11. vasárnap – parókiaszentelő hálaadó istentisztelet

Ünnepi istentisztelet keretében ad hálát megújult parókiájáért a súri gyülekezet. Az alkalom október 11-én 10.30 órakor kezdődik Szarka István esperes szolgálatával. Igét hirdet Ittzés János püspök.

További információ Szarka István esperestől kérhető a 20/981-5923 telefonszámon.

- Bakonycsernye, 2009. október 11. vasárnap – lelkésziktatás és hálaadás

A bakonycsernyei evangélikus templomban október 11-én 15 órakor ünnepi istentisztelet keretében iktatják be Szarka Éva lelkészt a gyülekezet másodlelkészi állásába, valamint hálát ad a gyülekezet a megújított fűtésrendszerért. Az igehirdetés szolgálatát Ittzés János püspök, a beiktatás szolgálatát Szarka István esperes végzi.

További információ Szarka István esperestől kérhető a 20/981-5923 telefonszámon.

- Balatonfüred, 2009. október 25. vasárnap – parókiaszentelő hálaadó istentisztelet

Ünnepi istentisztelet keretében ad hálát felépült parókiájáért a balatonfüredi gyülekezet. Az alkalom október 25-én, vasárnap 10 órakor kezdődik, melynek szolgálatát Ittzés János püspök végzi.

További információ Riczinger József lelkésztől kérhető a 20/231-9088 telefonszámon.

- Győr, 2009. november 7. szombat – Luther-olvasókör

Szeretettel hívjuk és várjuk a győri és Győr környéki pedagógus testvéreket és más érdeklődőt is legközelebbi olvasóköri együttlétünkre. Az alkalom november 7-én, szombaton 10 órakor kezdődik az egyházkerület győri székházában (Bajcsy Zs. u. 26.).

Pongráczné Gaál Elvira és Isó Dorottya szervezők

MEGHÍVÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait a Győrött 2009. november 14-én (szombaton) 9.30 órakor kezdődő gyűlésre a 2005. évi IV. tv. 84.§ (1) bekezdése alapján tisztelettel és szeretettel összehívjuk. Helyszín az egyházkerület székházának tanácsterme (Győr, Bajcsy Zs. u. 26).

A közgyűlés nyilvános, melyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

Erős vár a mi Istenünk!

Győr, 2009. október 1.

Szabó György	Ittzés János
egyházkerületi felügyelő	püspök

PÁLYÁZAT

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Elnöksége pályázatot ír ki lutheri teológiai örökségünk jobb megismertetése érdekében. A pályázónak legalább 30-35 oldal (kb. 60 ezer karakter) terjedelemben kell elkészítenie dolgozatát

A CSALÁDFŐ ÍGY TANÍTSA HÁZANÉPÉT!

***– Nevelés Luther teológiája alapján* – címmel.**

A pályázat nyitott. A jeligés dolgozatokat 1 példányban és CD-lemezen a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalához kell beküldeni: 9001 Győr, Pf. 1639

A dolgozat postára adásának határideje: 2009. december 15.

Eredményhirdetés az egyházkerületi napon, 2010. február 27-én.

Az első díj 100 ezer, a második 60 ezer, a harmadik 40 ezer Ft. (A pályadíjak nettó összeget jelentenek.)

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Elnöksége

Munkatársképzés Piliscsabán

Idén is útjára indítják a szervezők a gyülekezetimunkás-képző tanfolyamot a piliscsabai Béthel Misszió Központban. A képzés első fordulója 2009. november 13. és 15. között lesz, míg a második és harmadik alkalom 2010 februárjában és márciusában kerül megrendezésre. A programok minden esetben péntek 16 órakor kezdődnek, és vasárnap úrvacsorai istentisztelettel zárulnak. Anyagi hozzájárulás 3000 Ft résztvevőnként, amiről számla kérhető, melyet a küldő gyülekezet – előzetes egyeztetés alapján – megtéríthet. A jelentkezőktől a szervezők rövid motivációs levelet és lelkészi ajánlót várnak az országos iroda címére: 1085 Budapest, Üllői út 24. Bővebb beszámolókat a tanfolyamról korábbi lapszámainkban olvashatnak, illetve érdeklődni lehet a tanfolyam felelősénél, D. Szebik Imre ny. püspöknél az országos iroda címén, vagy az imre.szebik@lutheran.hu internetes címen.

MEGHÍVÓ
A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKIUS EGYHÁZKERÜLET PEDAGÓGUSKONFERENCIÁJÁRA

PEDAGÓGIÁNK REMÉNYSÉGE címmel

Időpontja: 2009. október 9–10.
Helye: Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola 9700 Szombathely, Szent László király út 7–11.

A program október 9-én, pénteken 18 órakor kezdődik, és másnap, pénteken 16 órakor záró áhítattal fejeződik be.

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma 2009. november 8-án jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. utca 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rota Sárvár – 950 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 30 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

20. A Luther-rózsa

Októberben, a reformáció hónapjában méltó megemlékeznünk az evangélikus reformáció egyetlen külön jelképéről, a Luther-rózsáról. Az is megeshetik, hogy ismerkednünk kell vele. Nehéz felekezeti szimbólumnak tekinteni, hiszen egyetlen alkotó eleme sem különbözik az egyetemes kereszténység jelképanyagától. Sem a rózsa, sem a szív, sem a kereszt nem lutheránus különlegesség megnyilvánulása. Valamennyivel éltek a keresztény szimbolikában a reformáció kezdete előtt is. De így együtt idővel mégis sajátos evangélikus jellé lettek a Luther-rózsa formájában. Még akkor is, ha a világevangélikusság területén nem olyan gyakori a használata, mint például a magyarországi evangélikus egyházban. (Különben ugyanez áll az „Erős vár a mi Istenünk!" köszöntésünkre is.)

Szimbólumunk keletkezési körülményeivel is érdemes ismerkedni. Luthernek kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy külön jelképet fabrikáljon a „részünkön lévő" gyülekezetek számára. Egészen hétköznapi szükség szülte.

Először 1524-ben, az Ótestamentum fordítása végén találkozunk ezzel a szimbólummal. Nem díszítő elemként, nem is hitvallási jelképként, hanem a reformátor iratait hitelesítő jogvédő, minőségi bizonyítványként, védekezésül az eredeti Luther-szöveghez sokszor nem nagy hűséggel ragaszkodó „kalózkiadásokkal" szemben. „Ez a jel tanúsítja, hogy ezek a könyvek az én kezemből valók, mivel a gondatlan nyomdászok és könyvhamisítók manapság ugyancsak szorgalmasan munkálkodnak." A szimbólum mellett ott áll a reformátor „ML" monogramja is. Elgondolkodtató, hogy ez az illető irat tartalmát féltő „védjegy" az említett helyen nem önmagában áll. Nem is az első helyen, mivel azt a címerpajzsba állított, a feltámadás zászlóját hordozó „Agnus Dei" jele előzi meg, hogy képben, rajzban fejezze ki a meghamisíthatatlan tartalmat: „Jézus, Megváltónk sírba szállt, / Bűnünkért hullott vére, / Ámde levert poklot, halált, / Harmadnap reggelére..." (EÉ 215,1). A győztes Bárány úrvacsorai kehelybe csorgatja vérét. Ebből az áldozatból élünk itt, és ezért az áldozatért reméljük az örök életet, mert az oltár szentségében magát adja nekünk. „Krisztus ez a szent kenyér, / Más kenyéren a hit nem él. / Benne miénk az élet. Halleluja!" (EÉ 215,6). A két jel egymásmellettisége arról vall, hogy Luther nem a maga hírét vagy hiúságát védi, hanem Krisztus igazáról tanúskodik, és ezt nem akarja „gondatlan nyomdászok és könyvhamisítók" prédájául hagyni.

Tizenhat évvel később kőbe vésve találkozunk a Luther-rózsával. Felesége 1540-ben, házasságkötésük 15. évfordulójára két domborművet faragtatott wittenbergi lakásuk, az egykori kolostor gyönyörű kapujának ülőfülkéi fölé. Az egyiken az 57 éves Luther portréja, ezzel a felirattal: „Csendességben és reménységben van a ti erőtök." A másikon pedig, most már kőbe vésve, a Luther-rózsa. Igazában nem különbözik az 1524-es metszettől, hiszen a győztes Bárány jele itt írásban öleli körül a szimbólumot, csupa nagybetűvel. „VIVIT." (Él!) Ez a tény adja a „csöndes reménység" erejét.

Ez a kőbe vésett szimbólum valószínűleg színezett volt, mivel a reformátor a színek segítségét is igénybe veszi, amikor kifejti a jel üzenetét. *„A kereszt legyen az első, eredeti színében, feketében a szívbe helyezve, hogy emlékeztessen engem, hogy a Megfeszítettbe vetett hit üdvözít. Az az ember üdvözül, aki szívből hisz. Igaz, hogy a kereszt fekete, megöldököl és fájdalmat is okoz, mégis meghagyja a szívet a maga színében, nem pusztítja el a természetét, azaz nem öl meg, hanem elevenen tart. Az igaz ember ugyanis hitből él, de a Megfeszítettben való hitből! A szív fehér rózsán nyugodjék, jelezve, hogy a hit örömöt, vigasztalást és békességet ad. Fehér rózsán nyugszik a szív, nem piroson, mert nem úgy kapunk békét és örömöt, ahogyan a világ adja. Ezért nem piros a rózsa, hanem fehér. A fehér a lelkek és az angyalok színe. A rózsa égszínkék mezőben álljon, mert ez a lélekben és hitben való öröm az eljövendő mennyei öröm kezdete (előíze). Igaz, hogy belsőleg már megragadtuk és reménységben már a mienk, de még nem lett nyilvánvalóvá."* (Auf dem Lebenswegen M. Luthers. Ev. Verlag, Berlin, 1964. 173. 198-199.o.)

Sokan viselik ezt a szimbólumot. Ne restelljék! Nem embert és nem felekezetet propagálnak vele, hanem az evangélium summáját hirdetik.

De akik viselik, gondolják meg a bencés regula intését: „Úgy álljunk a zsolozsmázáshoz, hogy szívünk megegyezzék szavunkkal." (Szt. Benedek regulája. Bencés Kiadó, 1995.-19.-66.o.) Alkalmazzák ezt a Luther-rózsára is: aki kívül viseli, belülről is értse és vallja, amit ez az evangélikus jelkép prédikál.

Dr. h.c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Az Újszövetség értő magyarázója

Dr. Karner Károly (1897–1984)

„Érted is, amit olvasol?" – meggyőződésem szerint Fülöp kérdése nemcsak az Ószövetségre, hanem az egész Írásra vonatkozik. Most arra a tudós professzorunkra emlékezünk, aki 25 évvel ezelőtt éppen októberben hunyt el, és aki az Újszövetségnek nemcsak hittel olvasója, hanem értője és magyarázója is volt.

A tudós életpályája. 1897-ben Kőszegen született. Édesapja, Karner Frigyes tanító, a gyülekezet jegyzője volt, sőt a gyülekezet történetének első megírói közé tartozott. Professzorunk nőtestvére is Kőszegen élt és tanított. Karner Károly gimnáziumi tanulmányait szülővárosában végezte, majd a lelkészi pálya mellett döntve a soproni teológiára került. Itt végezve a lipcsei egyetemen mélyítette tudását. Lelkészi szolgálatának állomásai: Felsőőr, Ágfalva, Pécs voltak. Közben azonban itthon és Lipcsében megszerezte a teológiai és bölcsészeti doktorátust, sőt teológiai tanári vizsgát is tett. 1925-től előadó, 1927-től magántanár, majd 1929-től egyetemi rendes tanár lett. Innen szinte három évtizeden át tanította a teológus nemzedékeket az újszövetségi tudományokra. Közben 1934-től a Keresztyén Igazság szerkesztője is lett. Már nyugdíjasok azok, akik hallgatták, de előadásai ma is feledhetetlenek.

A tudós munkája. Lehetetlen előadásain túl minden írását felsorolni. Nemcsak az említett folyóiratban írt rendszeresen, hanem másutt is, és könyvek sora született „tollából". Csak néhány téma munkáiból: a görög filozófiai kérdésektől Luther Mártonon át az egyházi élet és a lelkészi szolgálat kérdéseiről is mély, elgondolkoztató cikkei jelentek meg. De foglalkozott a vallások statisztikai kérdéseivel is. Egyszer érdemes volna írásait összegyűjtve megmutatni a mai nemzedéknek, hiszen hihetetlenül termékeny író volt. Legnagyobb művei négy újszövetségi könyvünk magyarázatai: Máté és János evangéliuma, a Római levél és a Jelenések könyve. Magyarázta a zsidóságból keresztyénekké letteknek és a „pogányoknak evangéliumát", a „testté lett Ige" történetét és a feltámadott, győzelmes Krisztusról szóló nagy könyvet, amelyhez sokan hozzá sem mertek nyúlni. S talán az sem tévedés, ha azt mondjuk, ebben az utolsónak írt Jelenések könyvének magyarázatában érezzük leginkább a hívő, „értő magyarázót", és nagy reménységünk, üdvösségünk „megmutatóját", bizonyságtevőjét.

A tudós elhallgattatása. Karner Károlyra emlékezve erről sem szabad hallgatni. 1958 szeptemberében levelet kapott, melyben „az illetékes püspök javaslatára" megállapítják akkori egyházi vezetőink, hogy elérte a nyugdíjkorhatárt. De többről volt szó, mint a korhatár eléréséről. Az akkori könyvtáros felszólította, hogy adja vissza a kölcsönzött könyveket. Erre válaszolta levélben, hogy nem teheti, hiszen „többet nem tehetem be a lábamat oda, arra sem volt alkalmam, hogy kedves tanítványaimtól elbúcsúzzam." A kari ülés pedig „kozmetikázta" az ügyet, jegyzőkönyvbe vették, hogy ő mondott le, nyugdíjazását kérve. Karner Károly mindezt csendben tűrte, hordozta. Még 26 évig élt „csendre ítélve". Csak hálás tanítványai látogatták Sopronban, s mindenkit nagyon kedvesen fogadott. E sorok írója is többször megfordult nála.

Csendes szavú, vitatkozást kerülő tudós volt. Azokat a tanításokat sem hallgatta el, amelyeket ő tévesnek ítélt, s ítélete is mindig visszafogott volt. De az igazságot soha nem kerülte meg, hanem kimondta csendes szavával. 25 évvel halála után érdemes lenne erről a tanári karról, köztük Karner Károlyról is többet emlékezni. Mert tanító szava nemcsak írásain, hanem tanítványai szolgálatán keresztül eljutott a gyülekezetekhez, és amire tanított, ma is érvényes, egyház- és gyülekezetépítő.

HÍREK

- Evangélikus presbiterek találkozója Budapesten

Új eseményt és fogalmat köszönhetünk egyházunk Urának és szolgálattevőinek: *Evangélikus Presbiterek Országos Találkozója.* Az első ilyen jellegű – régóta óhajtott – találkozó szeptember 12-én, szombaton került megrendezésre, amelynek keretében az egész országból lehettek együtt az evangélikus gyülekezetek presbitériumaink küldöttei egy jól szervezett, gazdag nap keretében a pestszentimrei Sportkastélyban. A mintegy ezerötszáz presbiter együtt gondolkodhatott el a találkozó mottójának üzenetén: „Isten munkatársai vagyunk." (1Kor 3,9)

(Vekszli Zsuzsanna, Csönge)

- Öt Templom Fesztivál Győrben – újdonságokkal

Negyedik alkalommal rendezték meg Győrben az Öt Templom Fesztivált. Az újvárosi városrészben – egyedülálló módon – néhány száz méteren belül öt történelmi felekezet temploma található. A szervezők – a Karzat Alapítvány munkatársai – ebben lehetőséget láttak, és évente szerveznek közel egy héten keresztül koncerteket, előadásokat, kiállításokat a templomokban. Ezúttal új programpontok is belekerültek ajánlatukba. Például egy-egy alkalommal neves színészek, előadóművészek régi hitbeszédekből, prédikációkból olvastak fel, valamint magyarázó istentiszteletek voltak, ami azt jelenti, hogy a vasárnapi és ünnepi istentiszteleteken a liturgia minden egyes eleme után rövid magyarázat volt hallható arról, ami a liturgiában történik.

Újdonság volt az is, hogy a szervezők tavasszal országos egyetemi építészeti ötletpályázatot hirdettek meg. A feladat az volt, hogy a türelmi rendelet alapján épült győri evangélikus Öregtemplomhoz, az Insula Lutherana tömb épületegyütteséhez harangtornyot tervezzenek. A kiírók szerint a pályázat tiszteletadás, mely ötletszinten keresi a megoldást, a kapcsolódási pontokat korunk architektúrája és a többszáz éves épített örökségünk között. A pályázatra 67 pályamű érkezett az ország minden pontjáról. A zsűri első díját a győri Jászai Gergely kapta, aki a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karának hallgató. A jutalmat a fesztivál nyitó alkalmán, szeptember 17-én, csütörtökön este az Öregtemplomban adták át a felajánlók. Az egyházunk részéről felajánlott díjat, az ötvenezer forint értékű könyvvásárlási utalványt Ittzés János elnök-püspök, győri lelkész adta át.

(Lapunk 8. oldalán a Megkérdeztük rovatban a rendezvény szervezőivel beszélgettünk.)

- Elnökségi konferencia és munkatársképző nap Révfülöpön

Ugyan a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület területén élő gyülekezetek elnökségeinek és munkatársainak szervezett – szeptember 18-án és 19-én tartott – révfülöpi konferenciájának programjában nem szerepelt, péntek este csendes imádsággal Ittzés János püspök megáldotta az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási központ bejárata melletti keresztet, amelyet nemrégiben helyezett el az intézmény vezetősége.

A családias jellegű konferencián a mintegy negyven résztvevő a teremtésvédelem témakörében mélyedt el. Ennek keretében a Kellemetlen igazság című filmet nézték meg, amelyet az egykori amerikai alelnök, Al Gore készített. Szombat délelőtt pedig dr. Kodácsy-Simon Eszter egyetemi docens tartott előadást Kiáltás az Ararátról címmel. Egy nemrégiben megvalósult bakonycsernyei projektet mutatott be Szarka István esperes, aki a Tisztább Bakonyért címmel beadott pályázaton megvalósulhatott esperesi hivatal, templom és gyülekezeti ház megújuló energiaforrásokkal történő fűtéskorszerűsítéséről tartott előadást.

Ebéd után a kerületi elnökség fórumbeszélgetést tartott időszerű kérdésekről, majd úrvacsorai istentisztelettel zárult a dunántúliak idei elnökségi konferenciája és munkatársképző napja.

- Megemlékeztek előljáróikról Lébényben

Hálaadó istentisztelettel, a templom falán elhelyezett emléktábla megáldásával és vetítettképes előadással emlékeztek meg szeptember 20-án, vasárnap délután Lébényben a gyülekezetben szolgáló egykori lelkészekről, különös tekintettel Németh Károly esperesről, aki negyven évvel ezelőtt hunyt el. Az emléktábla elkészítését az Egyesült Államokban élő Szeebach Gusztávnak és feleségének ezer dolláros adománya tette lehetővé. Az igehirdetés szolgálatát és az emléktábla megáldását Ittzés János püspök végezte. Németh Károlyról és a gyülekezetben szolgáló lelkészekről dr. Ferenczi Zoltán professzor, nyugalmazott egyetemi tanár, illetve Koháry Ferenc helyi lelkész emlékezett meg. Az istentiszteleten köszöntést mondott Kiss Miklós, a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese. A megemlékezésen részt vett Németh Erzsébet, az egykori esperes lánya.

(K. M.)

- EGOT rendezvény Győrben

Ebben az évben egyházkerületünk egyik iskolája, a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ látta vendégül az Evangélikus Gimnáziumok Országos Találkozójának résztvevőit. A szeptember 24. és 26 között szervezett rendezvényre tizenkét intézményből több mint háromszáz diák érkezett a városba. Ebben az évben a szervezők nem a versenyekre, a megmérettetésre helyezték a hangsúlyt, hanem a művészi produkció, a „teremtő találkozás" került a középpontba. A jó hangulatú három napot szabadtéri istentisztelet zárta a győrújbaráti gyermektáborban.

- Hálát adtak 80 éves templomukért

A Győrhöz tartozó öttevényi leányegyházközség szeptember 27-én ünnepelte templomának 80 évvel ezelőtti felszentelését. Ebből az alkalomból a gyülekezet kiadott egy emlékfüzetet is, amelyet Karsayné Horváth Klára állított össze. Az ünnepi istentiszteleten Kiss Miklós, a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese Kol 3, 1–7 alapján hirdette Isten igéjét. A hálaadó istentiszteletet az öttevényi hittanosok énekszolgálata színesítette.

Az ünnepi istentisztelet végén Takács Eszter, a gyülekezet lelkésze felolvasta Ittzés Jánosnak, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökének köszöntését, Winkler Zsolt helyi plébános pedig a katolikus testvérek áldáskívánását tolmácsolta. Az alkalmat követő szeretetvendégségen köszöntötte a gyülekezet Bödecs Barnabás nyugalmazott győri lelkészt, aki hosszú ideig látta el a szolgálatot a gyülekezetben.

(K. M.)

Könyvajánló

Isó Dorottya: KERESZTYÉN ETIKA - MINDENKINEK

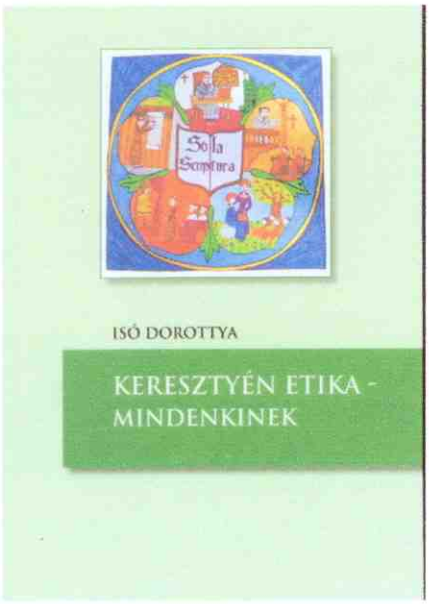

Örömmel és a szerző iránti köszönettel tesszük le egyházkerületünk és egyházunk asztalára *Isó Dorottya* veszprémi lelkészünk munkáját. A *Dunántúli Harangszó*ban 2006 májusától több mint két és fél éven át cikksorozat formájában jelentek meg azok az írások, amelyeket most összegyűjtve mintegy *tankönyv*be rendezve vehet kézbe a kedves Olvasó.

A jó pap holtig tanul – tartja a régi bölcsesség. De baj lenne, ha csak papjainktól várhatnánk ezt el. Jó is lenne módosítani, és ebben a formában terjeszteni: A keresztyén ember holtig tanul. Hát hogy is ne tenné, hiszen *tanítvány*. Jól tudom azt, hogy sok adósságunk van ezen a téren is. A Dunántúli Harangszó több nagy sorozatot is közölt az elmúlt években azzal a szándékkal, hogy keresztyén hitünk és életünk kérdéseiben segítsen gyülekezeteink tagjainak eligazodni.

Azért említem a tanulás, tanítás életünk végéig tartó kötelezettségét, mert Isó Dorottya munkáját a legjobb értelemben tankönyvnek tartom. Akár egyedül, akár családi közösségben olvassuk, tanulmányozzuk, hasznunkra lesz. Középiskolai hitoktatásunk számára is nagy nyereség lehet e könyv, de bibliaórai „tanmenetként" is használhatják lelkészeink, gyülekezeteink. Mert bizony nemcsak a keresztyén dogmatikát, hanem az etikát is tanulni kell! Hogy mire jutunk elmélyült ismeretek nélkül, arra éppen korunkban szerezhetünk naponta elszomorító tapasztalatokat.

A szerzőre és munkájára Isten áldását kéri, tanítványtársainak pedig jó tanulást kíván

Ittzés János
püspök
2009 szeptemberében

A könyv 780 forintos áron kapható a Veszprémi Evangélikus Lelkészi Hivatalban (8200 Veszprém, Kossuth L. u. 4. Tel: 88/421-618), valamint a győri püspöki hivatalban.

Dr. Ajtony Zsolt (egyetemi docens, NyME MÉK, ev. presbiter, Győr)

Teremtés Hete és Kutatók Éjszakája

Az egyházunkban szeptember 27. és október 3. között meghirdetett Teremtés Hete programsorozat kapcsán ráirányulhatott figyelmünk a környezeti katasztrófával fenyegető modern emberi életmódra. A keresztyén ember felelőssége e kérdésben mélyebb és messzebbre mutató, hiszen teremtő Istenünk ajándéka az a természeti környezet, amibe bennünket, embereket is helyezett.

Sokszor halljuk, hogy az emberi önzés „tönkreteszi a világot", viszont szigorúan tudományos szemmel vizsgálva a világ nem „tönkretehető", hiszen törvényszerűen működik. A természeti törvények, melyek alapján működik a rendszer, Isten alkotásai, és ha az emberi tevékenység valamilyen hatást gyakorol a rendszerre, az logikus választ fog adni. Mint ahogy a gyurma sem „megy tönkre" attól, hogy azt formálója gömbölyűre vagy hosszúkásra formálja, úgy a Föld sem „megy tönkre" attól, hogy olyan hatásnak teszi ki az emberi tevékenység, amitől végül emberi életre alkalmatlanná válik. Urunk szavait, hogy „a föld és az ég elmúlnak, de az én beszédeim nem múlnak el", érthetjük akár úgy is, hogy nekünk és gyermekeinek teremtett élettere a jelenleg ismert „ég és föld". Vagyis a környezetünk megváltozhat (elmúlhat) olyan mértékben, hogy az már a mi létünket nem teszi lehetővé, de az „ő beszédei", vagyis a törvényei megmaradnak.

A természet jelenleg tapasztalható változásai csak a rendszer működéséből eredő törvényszerűségek, ezért a tudomány módszereivel vizsgálhatók, számíthatók és modellezhetők. Ha mindezeket a keresztyén ember felelősségével szemléljük, akkor megértjük, miért olyan fontos a Gonosznak, hogy ne csak a hitre való nevelést támadja, hanem szinte észrevétlenül, apránként semmisítse meg gyermekeink tudományos nevelését.

Egyre gyakrabban szembesülünk azzal a fájó tapasztalattal, hogy gyermekeinkben már kérdések sincsenek. Nem kíváncsiak sem Istenre, sem az ő teremtésének, világunknak törvényeire. Olyan mértékben van fejlődő személyiségük és természetes kíváncsiságuk kielégítve a televízióból, internetről és sajtóból áramló káros hatásokkal, hogy a kérdések már a felmerülésük előtt elhalnak bennük. A gyermeki „miért"-ek hiánya talán a legfájóbb mindabból, ami ma a fiatalokat elszakítja szüleik világától. Ha nincs kérdés, nincs lehetőség arra sem, hogy tanítsuk gyermekeinket.

Keresztyén szülői felelősségünk, hogy a hitre való nevelés mellett erősítsük gyermekeinkben a tudományok iránt, vagyis az Isten teremtett világának megismerése iránti igényt és elköteleződést. Ezért volt üdítő látvány az egyetemeken és kutatóintézetekben – nem szándékoltan, de talán nem véletlenül a Teremtés Hete programsorozattal szinte egy időben – megtartott Kutatók Éjszakája program, melyet idén negyedszerre rendeztek meg, és amely programokon országszerte több ezren, főként gyermekek és fiatalok vettek részt. A kutatókban, tudósokban ugyanis ugyanaz a kétségbeesett szeretet munkálkodik, mint a hívő emberben a küldetése: visszahozni azt a paradicsomi állapotot, mikor a gyermek kíváncsian a világunkra kérdez rá, és a mi hiteles válaszainkra vár.

Csapó Attila (tanár, Pápa)

Eszter története

- Csendes fohász az egy elveszettért -

Egy alföldi városban dolgoztam, a Hajléktalanok Átmeneti Otthonában. Itt találkoztam Eszterrel. Amikor megismertem, már két éve lakott ott. Érdeklődött a könyvek és a filmek iránt. Rendszeres látogatója volt a városi könyvtárnak. Keresett valamit, amit addig nem kapott meg az életben. Lelki békére, nyugalomra vágyott. Nem véletlen, hiszen nem mindennapi terhek nehezedtek a vállára. Két évig – mielőtt idekerült volna – élte az utcalányok megdöbbentő, lelket kilúgozó életét.

Ez az otthon fedelet és háromszori étkezést nyújtott neki, mégsem érezte jól magát nálunk. Ennek több oka lehetett: egy ajtó mögötti helyen szállásolták el, a nyílászárót szobatársai éjjel-nappal hangosan nyitogatták. Emiatt – inkább figyelemfelkeltésül – gyógyszert is vett be…

Másik ilyen ok lehetett, hogy ő azokat a munkákat, amelyeket kínáltak neki, nem szerette. Kacsákat kellett teherautóra raknia néhány alföldi tanyán. Nyilván a tisztaságérzetét bántotta ez a feladat.

Igazából itt, a „menedékvárosban" nem volt barátja, túlságosan egyedül érezte magát. Messze volt kisfiától, akit a gyámhivatal nevelőszülőknél helyezett el. Úgy mondta nekem, hogy ahol régen élt, oda vissza sem mehetne, mert megölnék. Ebből derült ki, hogy kényszerítették a prostitúcióra.

De amikor ezt egy gondozottunk gúnyosan felemlegette neki, a huszonnégy éves lány otthagyta a Hajléktalanok Átmeneti Otthonát. Megkereste azt, aki idehozta. A fiatalember újból segített. Állást és albérletet szerzett Eszternek…

Imádkozom ezért a fiatal lányért, hogy tudjon élni az új lehetőségekkel. Soha ne felejtse el, hogy amin keresztülment, abban ő is hibás volt. Jézus Krisztus viszont mindannyiunk bűnét eltörölte golgotai kereszthalálával.

Kérünk, Istenünk, segítsd Eszter lépéseit, hogy a jó úton haladjon további napjaiban!

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

Segítsen bennünket az alábbi tanulmány abban, hogy reformáció havában elgondolkodjunk evangélikus egyházunkról és a helyes egyházszemléletről!

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

Alapított-e egyházat Luther Márton?

Nemhogy Luther, de még Jézus sem! Így azután igen nehéz lenne azt állítani, hogy „mi azért vagyunk lutheránusok, mert a mi egyházunkat Luther Márton alapította".

Mégsem szabad lesöpörni az asztalról a kérdést, vagy legyintve félretenni. Gondoljuk végig, mi rejtőzik az ilyen és ehhez hasonló kérdések mögött. S ha ezt megtesszük, akkor feleleveníthetjük a nagy reformátorral kapcsolatos ismereteinket, de meglevő ismereteinkből egy új mozaikképet is létrehozhatunk. Nem árt ugyanis, ha többet foglalkozunk reformátorunkkal. Sokan csupán hivatkoznak rá, de sem nem olvassák írásait, sem nem érdekli őket, mit is mondott vagy tanított. Azok az idők lejártak, amikor üresen hivatkozni lehet valamire, állítani lehet egy tényt – alátámasztás nélkül. Ilyen állítás sokak szájából, hogy a mi egyházunkat Luther alapította.

Luther Krisztus egy egyházának tagja volt. Nincs több egyház. Így az evangélikus-lutheránus egyház sem külön egyház, hanem része a nagy egésznek. Vannak felekezetek, vannak egymástól eltérő teológiai és kegyességi irányok, de egyház csak EGY van. Luther is komolyan vette az »una sancta catholica« kifejezést – ahol a „katolikus" (Luther mindvégig katolikusnak tudta önmagát!) nem a római egyházra vonatkozott, hanem az egy egyetemes egyházra, amelynek Krisztus a feje, s mi tagjai vagyunk. (Luther fordítói munkájában is sokszor cserélte ki az egyház szót kereszténységre, a „Kirche" helyett „Christenheit"-tel fordította a latin »ecclesia« szót.)

Luther nem volt rendszeres teológus, nem írt dogmatikát, és nem tanokban fejezte ki gondolatait. Ilyen módon összefogott, rendszerezett »ekkleziologia« (egyháztan – a Szerk.) nem került ki a keze alól. Mégis sokat prédikált, tanított, írt az egyházról. Legegyszerűbben és legtömörebben a Kis kátéban, majd a Nagy kátéban.

A Kis káté az Apostoli hitvallás harmadik hitágazatának magyarázatában olyan lényegre törően és frappánsan summázza az egyház lényegét, hogy azt érdemes minden evangélikusnak szó szerint megtanulni: „...Ő szentelt meg és tartott meg az igaz hitben, ahogy a földön élő egész egyházat is elhívja, gyűjti, megvilágosítja, megszenteli, és Jézus Krisztusnál megtartja az egy igaz hitben. Ebben az egyházban nekem és minden hívőnek naponként minden bűnt megbocsát, az ítélet napján engem és minden holtat feltámaszt, és nekem minden Krisztusban hívővel együtt örök életet ad. Ez így igaz!"

Az „ő" itt a Szentlélekre vonatkozik. Luther így hitte, vallotta, élte: a Szentlélek hívta életre és tartja fenn az egyházat. Ha egyáltalán lehet „egyházalapítóról" beszélni, akkor az nem más, mint a Szentlélek Úristen.

A Nagy kátéban olvasunk is arról, hogy az egyház a Szentlélek eszköze. „A (Szentléleknek) először is külön gyülekezete van a világban. Ez az az anya, aki minden keresztényt fogan és hordoz Isten igéje által, amelyet a Szentlélek jelent ki és terjeszt, amelylyel megvilágosítja és lángra gyújtja a szíveket, hogy megértsék és befogadják az igét, csüngjenek rajta és ragaszkodjanak hozzá."

Mindaz, amit Luther mondott, írt és cselekedett, kapcsolatban volt az egyházzal. Azzal az egyházzal, amelynek ő felelős tagja volt, amelyet féltően szeretett, s amelyet – önmagát nem kímélve – újított, visszaformált (reformált) Krisztus-arcúra.

Néhány területet emeljünk ki azok közül, ahol Luther féltő szeretettel munkálkodott Krisztus egyházának megújításán. Igehirdetéseiben újra meg újra beszélt arról, hogy az egyház Krisztus kegyelmének helye, ahol hangzik az ige, az ingyen kegyelem evangéliuma. Igehirdetéseiben központi szerepet kapott, hogy egyedül a hit az, amely megragadhatja Krisztust.

Luther sokat tanított – szóban és írásban – az egyházról. Gondoljunk csak az egyház babiloni fogságáról írt munkájára vagy arra, hogy a két birodalomról szóló tanítás hogyan beszél az egyházról, amelyben Isten az evangéliummal kormányoz, s ahol a Krisztus-hit vezet el a jó cselekedetekhez. Reformátorunk gyakorlati munkássága – amit sok esetben egyházszervező munkának nevezünk – nem új egyházat hozott létre (szervezett meg), hanem az egyházat tette rendbe, formálta újjá, tisztogatta meg.

Ezért Luther számunkra nem különleges, hatalmas történelmi figura, nem is evangélikus szent, hanem Isten népének különleges feladattal és tehetséggel megáldott tagja, Isten eszköze, testvérünk, aki időben is, átvitt értelemben is, előttünk járt és jár – Krisztusra mutatva. Luther már életében tiltakozott azért, hogy követőit lutheránusoknak nevezzék. Luther igazi követői christianusok, azaz Krisztus-követők. Nem véletlen, hogy a Lutheránus Világszövetség és a Vatikán között folyt dialógus egyik fontos eredményeként 1983-ban Luthert közösen Krisztus tanújaként deklarálták.

Mi akkor járunk az ő egyházújító útján, akkor vesszük komolyan munkásságát, szellemi-lelki örökségét, ha Krisztusra bízva magunkat Krisztus egyházának megújulásán munkálkodunk saját felekezetünkben és ökumenikus közösségben egyaránt. Mi nem Lutherrel dicsekszünk – emberi módon pedig jogos lenne –, hanem ahogyan Pál és Luther is tette: Krisztus keresztjével.

Luther egyházképe, egyházról való gondolkodásának hangsúlya élete során sokat változott. Élete első felében inkább a hit által való megigazulás és az egyház kapcsolata foglalkoztatta. Később a kettős kormányzás ügyében érintette újra meg újra az egyház témáját. Közben ismételten a hivatalos egyházzal való küzdelemben került terítékre az igaz egyház és a hamis (torzult) egyház fogalma. De mindvégig szerette az egyházat, Krisztus testét, vagy a másik bibliai kép szerint Krisztus menyasszonyát.

Az egyház Krisztus szentjeinek közössége – ahogy Luther mondja, a legigazibb testvériség. Benne egymásnak tagjai vagyunk. „Minél jobban benne élsz Krisztusban s az ő szentjeinek közösségében, annál erősebb a bizodalmad, hogy Krisztus és a szentek szeretnek, s veled vannak életben-halálban. De viszont vedd szívedre te is minden egyes keresztényben minden egyes kereszténynek és az egész keresztény gyülekezetnek minden baját. Szereteted legyen mindenkié, szívesen segíts mindenkin, ne gyűlölj senkit, érezz együtt minden szenvedővel, s imádkozzál mindenekért. Mert ez a helyes cselekedet!

„Az egyház igazi kincse valójában Isten dicsőségének és kegyelmének szent evangéliuma" – olvassuk a 95 tétel 62. pontjában. Az egyház nem azonos a szervezettel, nem azonos emberi közösségek életével. Az egyház a hívők láthatatlan s mégis látható közössége, kincs hordozója: az evangéliumban és a szentségekben a legnagyobb kincset rejtette el s tette mégis elérhetővé az Isten.

Pál egyháza, Augustinus egyháza, Luther egyháza, az én egyházam valójában egy névhez kötődik: az egyház Krisztusé, aki Lelke által hívta életre, tartja fenn, őrzi meg. S mi boldogok lehetünk, hogy – többek közt Lutherrel együtt – az egyház tagjai vagyunk.

Dr. Hafenscher Károly (ifj.) (ev. lelkész, a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ igazgatója)

Ifjúsági bibliakör alakult, ahol csak megfordult

Beszélgetés Sztruhár András nem lelkészi egyházi munkással

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk róla, hogy Sztruhár András hét évi bokodi gyülekezeti szolgálatának lezártával egyházkerületi érmet kapott. Én már több mint negyed százada ismerem a kitüntetettet. Tizenéves fiatalként nagy hatással volt rám. Akkor még nem sejtettem, hogy egyszer majd valóban szolgatársak leszünk, és életének egy különösen fontos szakasza után faggathatom őt életéről, hitvallásáról.

– Oroszlányban születtem. Őseim betelepített tótok voltak. Én óvodás koromban nem tudtam magyarul beszélni, csak szlovákul. Dédapám parasztember volt, aki vasárnap a családot leültette imádkozni, Bibliát olvasni. Nagyanyám minden reggel és este imádkozott, munka közben is énekelt. Tőle szerettem meg az éneklést.

Tizenöt évesen egy istentiszteleten éreztem, hogy Isten megszólít. Akkor jöttem rá, hogy a nagyszüleim, szüleim hite nem az enyém. És ezután már tudatosan vettem részt a gyülekezeti életben. Ebben az időben, 1962 táján, amikor későbbi apósom – Milán János – volt a lelkész, alakult meg Oroszlányban az ifjúsági bibliakör.

– És a családja...?

– Mi ketten, feleségemék pedig hatan vannak testvérek. Gyerekkoromban a fiúkkal jókat fociztam a parókia udvarán. Felnőve „vettem észre" Évát, 1968-ban kötöttünk házasságot. Ő védőnő volt. Két lányunk született, Edit és Dóra. Mindketten pedagógusok. Ma hat unokának örülhetünk.

– Mivé nőtte ki magát az egykori ifjúsági közösség?

– 1963 nyarától ifjúsági táborokat kezdtünk szervezni a Vértesben. Lelkész nem jöhetett velünk, így az alkalmakat magunk szerveztük meg. Én tizenhat évesen személyesen mentem el a csákvári erdőgazdaság vezetőjéhez, és kértem, hogy adjon engedélyt nekünk sátortáborozásra az erdőben. Mai ésszel nehezen tudom megérteni, hogyan volt bátorságom elmenni hozzá.

Mi határoztuk meg a reggeli és esti áhítatok rendjét, és hogy miről beszélgessünk. Valaki felkészült, és vezette a beszélgetést. Nagy lépést jelentett aztán, hogy Csákváron bemehettünk a parókiára, ahol Simonfay Ferenc volt a lelkész. Beengedett bennünket, és vezetett is néhány beszélgetést, hiszen ő nem jöhetett közénk az erdőbe.

– Én arra emlékszem, hogy a nyolcvanas évek közepén ifjúsági hétvégéket szervezett havonta egyszer az egyházmegye valamelyik gyülekezetében.

– Már az első táborozás után megfogalmazódott bennünk, hogy év közben is szervezünk egész napos kirándulásokat, elmenve és megszólítva más gyülekezet fiataljait is. Együtt leszünk velük egy napot vagy hétvégét abban a reményben, hogy náluk is beindul az ifjúsági munka. Nagy élmény volt, hogy ott aludtunk matracokon a gyülekezeti termekben. Az éjszakai beszélgetések során igazi barátságok szövődtek. Szombat délutánonként kezdtünk, vasárnap délelőtt részt vettünk az istentiszteleten, majd kirándultunk egyet a környéken, esetleg útközben mi tartottunk áhítatot...

– Igen, ez a kép él bennem is, ahogy megjelent a Bibliával, és prédikált nekünk a pusztában...

– A pályaválasztásom némi vívódással járt. Úgy éreztem, hogy Istennek velem világi állás mellett van terve. És ha a teológiát választom, akkor a nyári táborokban sem vehettem volna részt többé. Így inkább Almásfüzitőre mentem dolgozni a timföldgyárba, közben tanultam. Majd átkerültem Oroszlányba az ottani cipőgyárba karbantartásvezetőnek. Innen az oroszlányi vízműbe üzemvezetőnek az elmúlt évi nyugdíjazásomig.

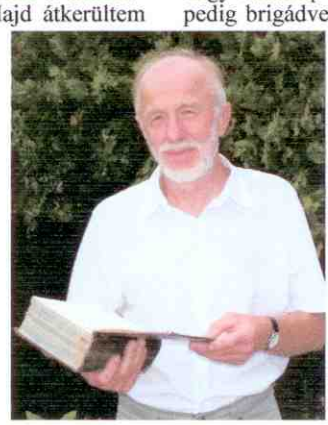

– A világi állása mellett Isten terve is megvalósult az életében?

– Az ifjúsági munkát én vezettem, szerveztünk gyermek-istentiszteleteket is. Éreztem, hogy ehhez jó volna teológiát tanulni. Ezért örömmel végeztem el 1979 és 1982 között az első hároméves tanfolyamot a teológián. A gyülekezetben megválasztottak presbiternek, majd a gyülekezet felügyelője lettem, később – két cikluson keresztül – az egyházmegye felügyelőjeként is szolgálhattam. A zsinat munkájában az újrakezdés óta részt veszek...

Alapító tagja vagyok a gyülekezeti kórusnak. El kell azonban árulnom, hogy az általános iskola felső tagozatában fel voltam mentve énekből. A tanárnőm azt mondta, hogy megkíméli magát attól, hogy énekeljek, mert rettenetes hangom volt.

– Hogyan viszonyultak a világnézetéhez a munkahelyein, a munka mellett végzett iskolában?

– Almásfüzitőn négy éven keresztül egy református családnál (Selmeczi Lajos feleségének családjánál) leltem közösségre. Akkoriban Szőnybe jártam a református gyülekezetbe, és ott is megszerveztük az ifjúsági közösséget, és egy kis énekkart. Emlékszem, egyszer egy kérdőívet kellett – név nélkül – kitöltenem. A hittel kapcsolatos kérdésre leírtam, amit gondoltam. Tanárom azonban megkért, hogy töltsek ki egy másikat, mert ebből még bajom lehet. Azt mondtam, hogy amit leadtam, azt úgy is gondoltam. Nem is lett semmi gondom. Munkatársaim is tudták mindezt, és ez inkább tiszteletet, megbecsülést váltott ki bennük.

A vízműbe kerülésem előtt a cipőgyárba kijött egy ember, beültetett az autójába, és elbeszélgetett velem. Később kiderült, hogy a párttitkár volt. Én elmondtam, hogyan gondolkodom, ennek ellenére felvettek a vízműhöz. Oroszlányi vezetőm Pannonhalmán végzett diák volt, hívő katolikus, akivel jól együtt tudtunk gondolkodni, dolgozni, erősíteni tudtuk egymást.

– Miközben a pártállam szocialista városnak kiáltotta ki Oroszlányt, áldott alkalmak, személyek voltak a helyi evangélikus gyülekezet életében. Gondoljunk például Nagy Dánielre, aki bányászként kórust alapított...

– A mi életünkben is áldás volt ez az időszak. De tudom, hogy a gyülekezeten belül volt egy bibliakörös csoport, és ők már 1962 előtt rendszeresen imádkoztak azért, hogy a gyülekezetben legyen ébredés. És az Úristen a Hajdúságból, Tetétlenből ide küldött egy embert, aki a bányában dolgozott mint frontbányász, és nálunk befogadó közösségre talált. Én a hitéletem szempontjából is nagyon sokat köszönhetek Nagy Dánielnek. Igen, kijön a bányából, és énekkart szervez. És a „széncsata" idején kijelentette, hogy vasárnap délelőtt nem vállal műszakot, pedig brigádvezető volt. Szombat éjszakára bement, de vasárnap délelőtt ott volt az istentiszteleten...

– Arról még nem beszélt, hogy végül lelkipásztor is lett. Hogyan érte a felkérés?

– A korábbi esperes, Bencze András kérdezett meg, hogy elvállalnám-e három hónapra a bokodi gyülekezetben a helyettesítést. Korábban már besegítettem időnként Bakonyszombathelyen, Sárbogárdon, Sárszentmiklóson néhány hétig, ez a „besegítés" azonban lényegében az istentiszteletek megtartására korlátozódott. Bokodon az igehirdetés és a szentségek kiszolgálása mellett esketés, temetés is várt rám. Napokig gondolkodtam, hiszen ebben az időben egy szolgáltató üzemnek voltam a vezetője, márpedig előfordulnak olyan helyzetek, amikor az első számú vezetőnek is a helyszínen kell intézkednie. Végül a három hónapra igent mondtam.

– És ha azt mondják, hogy hét évre kellene segíteni? Hiszen ennyi lett belőle.

– Akkor biztosan nem vállalom. Mindig meghosszabbították a megbízásomat. Hálás vagyok az Úristennek, hogy egy olyan helyzetben szólított meg, amikor úgy éreztem, hogy a szolgálati lehetőségek bezáródnak körülöttem. Kiemelt egy helyzetből, belehelyezett egy másikba. Visszatekintve hálás vagyok az Úrnak azért is, hogy ezt a hét évet a bokodi közösségben élhettem meg. Rengeteg ajándékot kaptam ezen keresztül. Élményt, ami egész életemben elkísér. Sokat jelentett, hogy a felügyelő személyében valóban szolgatársra, komoly segítőtársra találtam Bokodon, s hogy volt két pedagógus is, ők végezték a hitoktatást. Azt ugyanis nem tudtam volna vállalni. Így is Isten csodájának tartom, hogy a hét év alatt mindössze egy ifjúsági óra maradt el azért, mert a munkahelyemen váratlan esemény történt.

– A titulusa hivatalosan így szólt: „nem lelkészi egyházi munkás". Megbékélt ezzel?

– Gyülekezetemben „tisztelendő úrnak" szólítottak. A hét év alatt mindenesetre rendbe kellett tenni a parókiát, a templomot és környékét. Beindult az ifjúsági óra és az óvodai hitoktatás, a baba-mama klub, no és a falu felé is nyitni akaró missziós programok. Adventben, böjtben pedig négynapos evangelizációs alkalmakat szerveztünk.

– Nyáron lezárult életének ez a fejezete. Hogyan telnek nyugdíjas napjai?

– Visszakerülve az oroszlányi gyülekezetbe próbálok aktívan tevékenykedni, Bokodon pedig egy ideig még én vagyok az utódom principálisa. Felajánlottam, hogy bármikor szívesen segítek.

Menyes Gyula

(Az interjú teljes terjedelmű változata a lapunkkal egy időben megjelenő Evangélikus Élet c. hetilap 2009. október 11-i számában olvasható.)

Menyes Gyula (püspöki titkár, Győr)

Megkérdeztük...

Borsa Kata

művelődésszervezőt, színháztörténészt a Karzat alapítvány kuratóriumának elnökét

és

Pál Kálmán

képzőművészt, fesztiváligazgatót

Az idei győri Öt Templom Fesztiválon önök kiírtak egy pályázatot építészhallgatók részére az evangélikus Öregtemplom harangtornyának megtervezésére. Honnan indult az ötlet, és milyen eredménnyel zárult a pályázat?

Idén ősszel negyedik alkalommal került megrendezésre Győr-Újvárosban az Öt Templom Fesztivál, amit szervezői arra a kuriózumra építve hívtak életre, hogy a városrészben, egy utcában megtalálható öt felekezet egy-egy temploma. Az ötnapos kulturális seregszemlén szeptember 17. és 21. között zenei, színházi, művészettörténeti, vallástörténeti programok várták az érdeklődőket a templomterekben.

2009 tavaszán országos, egyetemi építészeti ötletpályázatot hirdetett a győri Öt Templom Fesztivált szervező Karzat Alapítvány. A feladat a győri Insula Lutherana tömb épületegyüttesébe illeszkedő (harang)torony tervezése volt, hiszen az evangélikus Öregtemplom közössége évszázadokig nem építhetett tornyot. A pályázat tiszteletadás, mely ötletszinten keresi a megoldást, a kapcsolódási pontokat korunk architektúrája és a többszáz éves épített örökségünk között.

A pályázatra 105 pályázótól 67 pályamunka érkezett az ország minden pontjáról. A beadott munkákat elbíráló szakmai zsűri Czigány Tamás, Getto Tamás, Göde András és Szabó Levente építészek és Pál Kálmán képzőművész két napon át bírálták el a beérkezett, nagy számú és nagyon magas színvonalú mezőny munkáit. A nyertesek végleges listáját Ittzés János evangélikus püspökkel, a zsűri tiszteletbeli elnökével közösen állították össze. Bár a pályázat eredeti célja nem ez volt, a zsűri tagjai és az egyház képviselői is megegyeznek abban, hogy a kiállított tervek között több továbbgondolásra, esetleges megvalósításra érdemes is van.

Az ünnepélyes díjátadásra az Öt Templom Fesztivál nyitónapján, az evangélikus Öregtemplomban került sor. A pályázat fődíját és az egyház különdíját Jászai Gergely, a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatója nyerte. A pályázat pénzdíjainak főtámogatója a Tondach Magyarország Zrt, további támogatói az Universitas-Győr Nonprofit Kft, az Evangélikus Egyház és a Karzat Alapítvány.

A kiemelten nagy érdeklődést kiváltott pályázat anyagát a szervezők egyben tartják, és további lehetőséget keresnek a kiállítására. A teljes pályázati dokumentáció elhelyezésre kerül a győri evangélikus levéltárban, így őrizve meg az utókornak a jelen fiatal építészeinek megoldásait a témára.

Ady Endre (1877–1919)

SZENT MARGIT LEGENDÁJA

Vallott nekem a Nyulak-szigete
Regék halk éjén. Ime, a titok:
Királyi atyja klastromba veté
Legendák szűzét, fehér Margitot.

Álom-leány volt: egy fojtott sikoly.
Ájulva hullt egy durva szó miatt.
S robogtak a királyi udvaron
Hajrázó, vad, bozontos férfiak.

Nyugatról várt sokáig valakit.
Nem vadbajszu, lármás mokány nagy úr,
Dalos, törékeny, halk fiú legyen,
Asszonyos, kósza, könnyes trubadur.

Már régen várt s megbénult a szive.
Zúgott a vár, prüszkölő kún lovak
Hátán érkeztek hetyke magyarok.
Ő nem jött: egy csöndes álom-lovag.

Ő nem járt a Duna táján soha,
Egy halk dalú és halk csókú legény.
És Jézusnak áldozák Margitot,
Ki ott halt meg a Nyulak-szigetén.

Láthatod tehát, hogy milyen gazdag egy keresztény ember, vagyis egy megkeresztelt egyén, aki még ha akarná sem veszítheti el az üdvösségét, még a legnagyobb bűnök miatt sem; kivéve ha nem akarna hinni. Mert egy bűn sem döntheti őt kárhozatba, csakis a hitetlenség. Minden más bűnt, feltéve, hogy újra életre kél a hit, avagy megáll az isteni ígéret mellett, amely a keresztségben lett osztályrészévé, egy szempillantás alatt elnyel ugyanaz a hit, elnyel Isten igazsága.

Dr. Luther Márton

Egyházkerületünk honlapja az interneten:
http://nyugat.lutheran.hu
A Dunántúli Harangszó az interneten:
www.harangszo.hu
Egyházunk honlapja az interneten:
www.lutheran.hu

Varga György (ny. ev. esperes-lelkész, Pápa)

„Szent igédnek fáklyafénye…"

Gondolatok a vasárnapok ünnepi igéi alapján

Bevezetésül:

A következő négy vasárnap igéi függetlenek egymástól és önmagukban is egészet alkotnak. Most mégis összefüggő egységbe hozom. Hasonlattal élek. Pápai evangélikus templomunk bejárata előtt három lépcső van. Ezután léphetünk az előtérbe. Úgy figyeljünk négy héten át ezekre az igékre, mint egymást követő lépcsőfokokra, ugyanis van közös alapgondolatuk:

1. Isten mindent megelőző szeretete
2. Isten mindent megelőző kegyelme és hűsége
3. Isten szívet megtisztító hatalma
4. Isten életünket megújító áldása

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 18. VASÁRNAP HETE

„Nem abban van a szeretet, hogy mi szeretjük Istent, hanem abban, hogy ő szeretett minket és elküldte a Fiát engesztelésül a mi bűneinkért." (1Jn 4,10)

ISTEN MINDENT MEGELŐZŐ SZERETETE

Hogyan látjuk ebben az igében Istent? Mint Atyát. Ahogyan a szülő nem úgy tekint a kis újszülöttre, hogy az gyenge vagy erős, engedelmes vagy engedetlen lesz, hanem az ismeretlen jövőtől függetlenül szeretettel veszi körül, ápolja, neveli. Ez a megelőző szülői szeretet.

Ilyen a mi mennyei Atyánk mindent megelőző szeretete is. „… elküldte a Fiát engesztelésül a mi bűneinkért". Nem valamit adott nékünk és érettünk, hanem a legdrágábbat, a Fiát. Az Ótestamentumban bemutatott áldozatnak milyennek kellett lenni? Ép, hibátlan, tökéletes. Isten kit adott engesztelő áldozatul? „… tudván, hogy nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életmódotokból, hanem drága véren a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak a vérén." (1Pt 1,18–19)

Mikor megszülettünk és megkereszteltek minket, mit mondott az Atya felőlünk? „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak, enyém vagy." (Ézs 43,1)

„Krisztus, ártatlan Bárány, Ki miértünk megholtál A keresztfa oltárán…" (EÉ 188,1)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 19. VASÁRNAP HETE

„Jó az Úr, örökkévaló az ő kegyelme és hűsége nemzedékről nemzedékre." (Zsolt 100,5)

ISTEN MINDENT MEGELŐZŐ KEGYELME ÉS HŰSÉGE

Két fogalom: kegyelem és hűség. Hogyan vall erről a zsoltáros? ÖRÖKKÉVALÓ! Minden emberit megelőz és követ. Mit jelent ez szívünk első dobbanásától? Erről így ír János apostol: „Mi pedig VALAMENNYIEN az ő teljességéből vettünk kegyelmet kegyelemre." (Jn 1,16) Hűsége is tart nemzedékről nemzedékre.

Nagy áldás a házastársak hűsége, ahogy fogadták: „holtomig, holtáig el nem hagyom…" Isten hűsége mindent megelőz és mindent követ: ÖRÖKKÉVALÓ! Földi életünkben kísér, és követ az örökkévalóságban is.

És a kegyelem? Mit kérünk mi, lelkészek az igehirdetés előtt az apostoli köszöntésben? „Kegyelem néktek és békesség Istentől …" Ennek a kegyelemnek az ajándékával hallgathatjuk üzenetét. Örökkévaló a kegyelem is.

Példa egy ausztriai útikönyvből: Tradíció a Habsburg-uralkodóház tagjainak temetésén, hogy a gyászmenet a koporsóval a kapucinus szerzetesek templomához vonul. A templomajtó zárva. A szertartásmester az ünnepi bottal háromszor kopogtat. A szerzetes belülről kérdezi: Ki az. A szertartásmester az elhunyt nevét, rangját, érdemeit sorolja. Hangzik a válasz: Nem ismerem – Újra kopogtat, a kérdés ismétlődik: Ki az. Most már csak a nevét mondja. – a válasz: Nem ismerem! Harmadszor is kopogtat. Újra hangzik a kérdés: Ki az? S a válasz: Egy bűnös lélek. – Akkor nyílik a templomajtó, és bevihetik a koporsót, és kezdődhet a szertartás.

Milyen az Isten kegyelme? ÖRÖKKÉVALÓ! Kísér a földi életben, és kegyelmet ad, amikor hazahív.

„Míg egykor véget ér itt az út, Kegyelmed védjen, Istenem! Szent Fiad vére tárjon kaput, Ha én, szegény, megérkezem. Befogad ott az irgalom, S örök örömmel áldhatom." (EÉ 327,4)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 20. VASÁRNAP HETE

„Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják." (Mt 5,8)

ISTEN SZÍVET MEGTISZTÍTÓ HATALMA

Milyen a szívünk, vagyis gondolataink központja? „… az ember szívének gondolata gonosz az ő ifjúságától fogva …" (1Móz 8,21) Mit mondott Jézus? „Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok …" (Mt 15,19) És ma? Az én szívem és a tiéd, testvérem? A nagy orvosnak ezt a megállapítását felismertük-e? Elismerjük-e? Amikor Dávid rádöbben bűneire, akkor hangzik el imádsága: „Könyörülj rajtam, én Istenem, a te kegyelmességed szerint … Tiszta szívet teremts bennem, Óh, Isten …" (Zsolt 51,3.12)

A szíveket vizsgáló Isten nemcsak a romlott szívet látja, hanem a bűneit felismerő és megbánó ember szívét is. „Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívűvel is … hogy megelevenítsem a megtörtek szívét." (Ézs 57,15) – Amint a gyónáskor halljuk: „Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszságtól". (1Jn 1,9)

Istennek van hatalma, hogy megtisztítsa szívünket a bűnbocsánattal, és vezessen megújuló életben. Mi lehet a vallomásunk és kérésünk? Ez az ének: „Szegény szívemnek nincsen tisztasága! Ó, hallgass ajkam esdeklő szavára: Csak te adhatsz új szívet énnekem, Ez új szívet add nékem, Istenem." (EÉ 428,4)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 21. VASÁRNAP HETE

„Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el." (Ézs 40,31)

ISTEN ÉLETÜNKET MEGÚJÍTÓ ÁLDÁSA, HATALMA

A tévében ilyen című műsort nézhettünk: Tanúságtevők. Életük egy-egy szakaszára utaltak, benne megfáradásról, erőtlenségről is. A döntő azonban mindig az volt, hogy ISTEN cselekedett hatalmasan, és életüket megújította. Tanúságtételük Isten hatalmáról és szeretetéről szólt.

A hívő ember életében is van megfáradás, lankadás. A most olvasott mondatot így vezeti be a próféta: „Elfáradnak az ifjak, meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is." Itt következik azonban a reményt keltő üzenet: „DE AKIK AZ ÚRBAN BÍZNAK, EREJÜK MEGÚJUL…"

Illés az Úr nagy prófétája volt. Hatalmas dolgok történtek életében. Volt azonban olyan idő is, amikor a terhek elviselhetetlennek látszottak, azok is voltak s akkor keserűen mondta: „Elég! Most vedd el lelkemet, Uram!" (1Kir 19,5) Aztán kimerülten elaludt. DE az Úr angyala felrázta: „Kelj fel és egyél, mert erőd felett való út van előtted". Aztán felkelt és evett és ivott, és annak az ételnek és italnak erejével – amit az Úr adott – a negyven napos út után megérkezett a célhoz, a Horeb hegyéhez. Nem azzal biztatta az Úr, hogy megszűnnek a nehézségek. Nem szűntek meg, DE kapott erőt. Pál apostol életéből sem vette el az Úr a betegséget, DE ezt a biztatást kapta az Úrtól: „Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz." (2Kor 12,9) Bizonyára tapasztaltuk ezt mi is!

„Csak te vagy, Isten, minden bizodalmam, Benned van békém, benned nyugodalmam … Kétség, sötétség, nincs erőd felettem, Mert híven harcol az Isten érettem. Áthatja szívem csuda erejével, S megtart kezével." (EÉ 353,1.3)

Isten nem csúfoltatik meg!

- Szerződés a sírásóval -

Bár Isten létének és cselekvésének Krisztus és az ő műve a „bizonyítéka", mégis elgondolkodtató, és ezért közlésre méltó, Isten hatalmáról és szentségéről tanúskodó jel lehet az alábbi történet minden keresztyén ember számára. Így olvassuk hát, és gondolkodjunk rajta a mai könnyelmű világban.

Megjelent a Vetés és aratás evangéliumi folyóirat 34/4. számában.

(Isó Dorottya)

Kompán búg a gyászharang. A falu főutcáján lassú menet halad a temető felé. Elöl csengő gyermekhangok valami keserves siratót énekelnek. Fiatal, erőteljes ember volt az elhunyt, akit most a koporsóban visznek. Gusztávnak élete virágában, ereje teljében kellett ezt a szép világot itt hagynia.

A könyörtelen és váratlan halál, amely az ifjút a betegség minden előjele nélkül elragadta, őszinte részvétet és szomorúságot ébresztett a falu lakóiban. Különösen, hogy az előző hetekben a helység három másik fiatalját, Gusztáv barátait kellett sírba helyezni. Ők ugyanilyen titokzatos módon kapták az elszólítást az ideigvalóságból.

Szomorú és megrendítő a történet, amit a helybeli sírásó a temetés után az újonnan érkezett lelkésznek elbeszélt:

Tavaly történt, vagy három héttel karácsony előtt, hogy valami hivatalos dolgom akadt a vendéglősnél. Az ivóban rendeztük el a dolgot, és már éppen menni akartam, amikor észrevettem a sarokban öt fiatalt egy asztal körül, akik, úgy látszik, egész idő alatt rólam beszéltek. Odaintettek magukhoz, és kijelentették, hogy ők is szeretnének egy üzleti ügyet velem megtárgyalni.

Józsi volt az egyik, aki elsőnek hunyt el a közelmúltban temetett négy közül. Sírja az újonnan megkezdett sor legelején van. Józsi ott akkor elém tett egy frissen készített iratot: Alulírottak ezennel késznek nyilatkozunk a következő év folyamán sírásó úrnál megjelenni temetés céljából. Harsány hahota követte Józsi felolvasását. Én azonban figyelmeztetően felemeltem az ujjamat, és intettem őket, hogy hagyják el az ilyen butaságot, mert ez veszélyes dolog, istenkáromlás. De ők azt felelték: Egyszer ki kell valami módon próbálni, hogy Isten valóban létezik-e. Közben egyik a másik után írta alá a lapot, és amikor végeztek vele, Péter ezt a sörös hangulatban született dokumentumot bedugta a zsebembe. Úgy láttam, semmit sem tehetek a bolondozásuk ellen, csóváltam a fejemet, és a visszamaradottak haszontalan, tréfás megjegyzéseitől kísérve távoztam.

A sírásó, aki a temető előtti padon ült a lelkésszel, kis szünetet tartott elbeszélésében, majd folytatta: Már majdnem elfelejtettem az esetet, de egy napon végigfutott a hír a falun, hogy Józsi meghalt. Nehéz szívvel ástam meg a sírját. Amikor nem sokkal utána János is elköltözött az élők sorából, eleinte magam is vonakodtam a csúnya kocsmai tréfát a két halálesettel kapcsolatba hozni. De mire Pétert is eltemettük, már tudtam, hogy Isten elkezdett válaszolni.

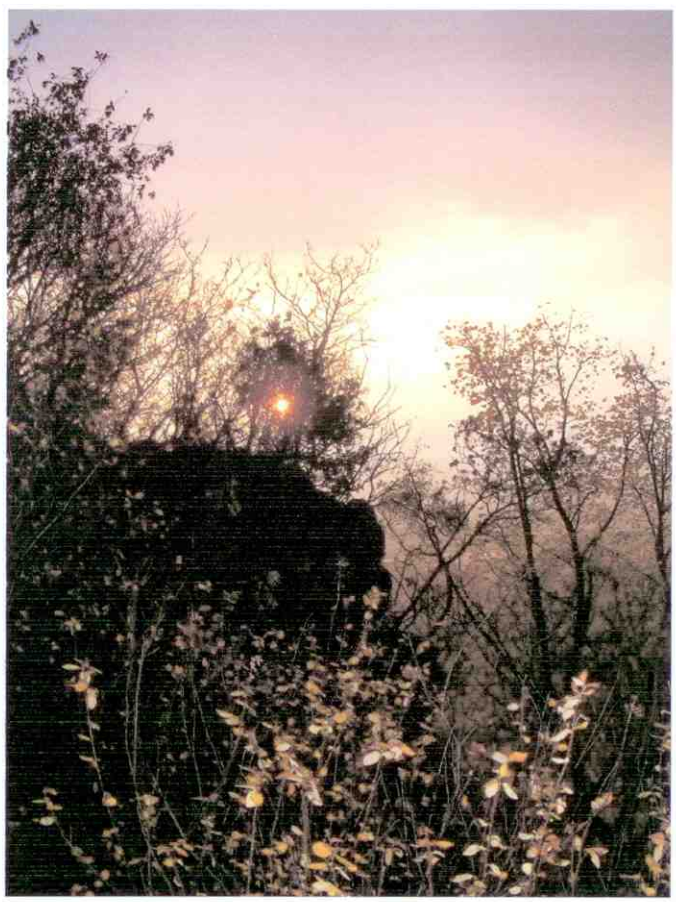

Néhány nappal Péter temetése után találkoztam Gusztávval. Barátságosan a vállára tettem a kezem, mélyen a szemébe néztem és megkérdeztem: Gusztáv, és ha Isten téged is elszólít? A fiú azonban nevetve, bár kissé bizonytalanul elnézett fölöttem, és továbbment. Most már ő is ott fekszik a többiekkel.

A vén sírásó elhallgatott. Közben leszállt az alkony a halottak nyugvóhelyére. Hűvös esti szél himbálta a fák ágait. Az öreg lassan, fáradtan felemelkedett.

A következő, akit odaát el kell temetnünk, nyilván Ferenc lesz. Isten állja a szavát: *„Ne tévelyegjetek, Isten nem csúfoltatik meg.'" (Gal 7)*

A lelkész mélyen megrendülve hallgatta az öregember elbeszélését. Ő is felállt, kezet nyújtott a sírásónak, és ünnepélyesen megszólalt: *„Bizony, elpusztulnak azok, akik eltávolodnak tőled. Kiirtod mindazokat, akik elhagynak téged! Nem talál otthonra nálad a gonosz" (Zsolt 73,27; 5,5).*

Gusztáv temetése után eltelt néhány hónap. A völgyben elvirított a nyár, bevonult az ősz, és tarka színpompába öltöztette az erdős dombhátat. A falut csendes békesség takarta. A lelkész dolgozószobájában ült vasárnapi prédikációja fölé hajolva. Még egyszer végiggondolta, amit másnap a gyülekezetének mondani akart. Egy idő múlva félretette a kéziratot, odalépett a nyitott ablakhoz, és kitekintett az ősz csodálatos színeire.

S akkor a közeli toronyban megszólalt a lélekharang. A lelkész felfigyelt és mélyet sóhajtott, mert megsejtette, kinek a halálát adja tudtul ez a harangszó. Csendben az ablakhoz támaszkodott, összekulcsolta a kezét és úgy suttogta: *„Ne tévelyegjetek, Isten nem csúfoltatik meg. Mert amit vet az ember, azt fogja aratni is!"*

Három nap múlva, röviddel a csúfos szerződés idejének lejárta előtt temetőbe vitték Ferencet is, és odahelyezték meghalt barátai mellé…

Megjegyzés: Ezt a történetet, egyesek kérésére válaszolva, néhány évvel ezelőtt Lichtenfeld/Franken lelkésze és polgármestere hivatalos pecséttel megerősítette.

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük szeptemberi rejtvényünkre beküldött helyes megfejtéseiteket. A helyes válasz: ÜDVÖSSÉG volt, valamint Máté evangéliumának 25. fejezetéből a 21. vers. Az ünnepi lakoma jelentésének megfogalmazására csak négyen – Nagy Réka és Bálint, valamint Tóth Anikó és Ajtony Emese – vállalkozott. Helyesen a mennybe jutás, illetve az utolsó ítélet és az üdvösség témakörében gondolkodtak.

A jutalompontok gyűjtése a szeptemberi rejtvényünk után a következőképpen módosult:

Ajtony Emese, Győr (30)
Beledi hittanosok (30)
Nagy Bálint, Hegyeshalom (30)
Nagy Réka, Hegyeshalom (30)
Tapolcai Márton, Sopronnémeti (30)
Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (30)
Tóth Anikó, Lébény (30)
Asbóth Dorina, Rábcakapi (20)
Balás Dóra Katalin, Budapest (20)
Nagy Patrik, Mihályi (20)
Bertha Anna, Sopron (10)

Egyházunkban az október jelentős hónap, hisz 31-én ünnepeljük a reformáció kezdetét. 1517-ben Luther Márton az akkori megromlott vallási tanításokkal szembeszállva fogalmazta meg az egyházat megreformáló tételeit Wittenbergben.

Reformálni annyit jelent, mint megújítani, változtatni, javítani, visszatérni. Így a szó tágabb értelmében reformátornak nevezhetjük mindazokat, akik az emberek Istennel való kapcsolatát igyekeztek jobbá tenni.

A Királyok második könyvében olvashatunk Jósiásról, aki az Úrtól elfordult népét visszavezette a helyes útra. A Krisztus előtti hetedik században Jeruzsálemben uralkodott nyolcesztendős korától fogva. Már gyermekként feltűnt neki, hogy a templom falai milyen ütöttek-kopottak, repedezettek. Amikor felnőtt, elhatározta, hogy helyrehozatja az Úr házát. Íródeákját elküldte a főpaphoz azzal az utasítással, hogy számolják össze a perselypénzt, azon vásárolják meg a felújításhoz szükséges építőanyagokat, és lássanak hozzá a renováláshoz. Napról napra épült, szépült az Úr háza, a beszámolókból is csupa jó hírt hallott a király. Jósiás megelégedetten nézett maga elé, és arra gondolt, milyen szép hálaadó ünnepséget rendez majd a munka végeztével. Gondolataiból az íródeák szava riasztotta fel:

– Uram, a főpap egy könyvet is átadott nekem, amelyet a templomban talált. – Majd felolvasta Isten igéjét a királynak. Az uralkodó ráébredt arra, hogy nem elég csak a templomot megjavítani. A szívünknek kell megújulnia, a gondolatainknak kell megváltoznia. Miután bűnbánatának jeleként ruháját megszaggatta, összehívta egész népét, és felolvasta nekik a templomban talált törvénykönyvet, amelynek tanításait ezután követték.

Így újította meg a király és a nép Istennel való szövetségét az ősi időkben. Ahogy Jósiás ráébredt a változás szükségességére, úgy Luther is az emberek gondolkodását, Istennel való kapcsolatukat akarta megváltoztatni azzal, hogy visszavezeti őket az egyetlen helyes útra: Isten szeretetének útjára. A Biblia tanítását alapul véve hirdette: üdvösségünk egyedül hit által, kegyelemből van Isten végtelen szeretetének jeleként.

Kérjük a Mindenhatót, hogy Szentlelke által munkálkodjon bennünk és közöttünk, erősítse hitünket, újítsa meg szívünket, gondolatainkat kegyelme által!

A rejtvény feladatainak megoldásához olvassátok el a Királyok második könyvének 22. fejezetét!

Első feladat: Az Úr szavainak magyarázatából választottam ki tíz igét, amelyeket keressetek meg és húzzátok ki a betűhálóban! Bármely irányban (átlósan is) haladhattok.

T	A	G	G	A	Z	S	G	E	M
H	O	Z	T	T	Y	Y	V	R	E
K	Z	E	S	Á	U	S	É	Í	G
K	I	J	E	L	E	N	T	S	A
M	E	G	L	Á	G	Y	U	L	L
T	N	A	Z	S	S	O	B	E	Á
Ö	D	N	O	M	N	Ö	G	V	Z

Második feladat: Hogyan nevezi a Biblia a 23. fejezetben a templomban talált írást? Megtudjátok, ha a megmaradt tizenöt betűt a megfelelő sorrendbe állítjátok.

Harmadik feladat: Nézzetek utána, az Ószövetség melyik részében találhatóak ezek a törvények!

Megfejtésként a törvénykönyv elnevezését és bibliai helyét küldjétek be!

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékesebb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen küldtek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2009. november 1.
Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége
9001 Győr Pf.: 1639
Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!
Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ
Nyereményszelvény 2009. október

Név, életkor:.....

Lakcím:.....

Megfejtés: .....

Jorsits Attila (hatodéves teológus, Budapest-Budavár)

Mivel kezdődik a reformáció?

Néhány éve, amikor egy reformációi emlékünnep alkalmából tartott gimnáziumi csendesnapon a diákoktól azt kérdezgettük, mivel kezdődött a reformáció, egy diák érdekes és különösen lényeglátó választ adott. Társaitól eltérően – akik mind a 95 tétel kiszegezését jelölték meg a reformáció kezdetének – ez a diák szokatlan, de nagyon igaz felelettel állt elő: *„A reformáció azzal kezdődött, hogy Luther kinyitotta a Bibliát."* Nagyon tetszett ez a mondat, mert rámutat arra, hogy minden olyan eseményt, amelyen keresztül megújul az Isten-ember kapcsolat, valójában Isten kezdeményez azzal, hogy igéjén keresztül megszólítja az embert.

Most egy olyan igeszakaszra szeretném irányítani az olvasó figyelmét, ami kétezer éve a szó szoros értelmében reformálta, megújította és átértelmezte az ember Istennel való kapcsolatát. Ezek a szavak Jézus szájából hangzottak el, és gyökeresen változtatták meg az addigra szabályokba merevedett vallásos gondolkodást.

„Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok, és aki közöttetek első akar lenni, az legyen a rabszolgátok. Mint ahogy az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért." (Mt 20,25–28)

Botrányosak ezek a gondolatok egy olyan társadalmi-vallási környezetben, ahol az Istennek való szolgálat központi helyet foglal el a papság és a nép életében. Milyen Isten az, aki nem szolgálatot követel, hanem éppen ellenkezőleg, azért jött, hogy ő szolgáljon? Botrányosak ezek a mondatok!

Nézzük meg, hogy mit is jelent ez a bizonyos szolgálat Jézus idejében. A Biblia fogalma a szolgáról és a szolgálatról egészen más, mint amiben mi, huszadik századi európai emberek gondolkodunk. Az ószövetségi, Izrael népéből származó szolga ugyanis nem olyan módon szolgál, mint más kultúrák vagy korok rabszolgái. Az izraelita szolga olyan ember, aki valamilyen módon eladósodott, és elvesztette minden vagyonát, ezért egyetlen megmaradt javát, a szabadságát adja el hitelezőjének (3Móz 25,39 kk.). Ez a szolgaság azonban nem örök érvényű állapot. Addig szolgál, amíg kiegyenlíti a tartozását, illetve addig, amíg a hetedik évben – az elengedés évében – ura fel nem szabadítja.

A szolga a háznál, ahol szolgál, családtagnak számít (5Móz 12,12). Áldozatbemutatások alkalmával Ura vendégül látja a családtagokkal együtt, részt vesz a terményünnepen tartott lakomákon (5Móz 12,18), és a háznéphez hasonlóan tilos szombaton dolgoznia (5Móz 5,14). Ez tehát nem az a klasszikus rabszolgaság, amire mi gondolni szoktunk. Azért, mert a szolga adósságot egyenlít ki, és miután kiegyenlítette, szabaddá válik. Azt hiszem, így már egészen más megvilágításba kerülnek a Jézus által mondott szavak.

Ha Pál apostol nyomán a bűnre mint adósságra gondolunk (Kol 2,14), akkor láthatjuk: a jézusi szolgálat az egyetlen esélyünk arra, hogy az a végtelen bűnadósság, amit felhalmoztunk, eltöröltessen. Mi az ilyen jellegű szolgaságra, leszolgálásra képtelenek lennénk, mert az adósság mértéke végtelen; a mi szolgálatunk ilyen értelemben kétségkívül haszontalan (Lk 17,10). Jézus azért öltött szolgai formát (Fil 2,5–8), mert ezt a végtelen bűnt csak ő tudja végtelen önmagával eltörölni.

Tehát mikor kezdődött a reformáció? Luther kinyitotta a Bibliát, és a Római levél olvasása közben megújult, átértelmeződött az Istennel való kapcsolata. A számára addig követelő, haragvó Isten helyett meglátta Krisztust mint Isten szolgáját, aki az ő adósságát is eltörölte.

Feladó: DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ
Szerkesztősége
Győr
Pf.: 1639
9001

NYOMTATVÁNY